

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در شهریور ماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۲۰۱۰۱
کد موضوعی: ۲۲۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در شهریورماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

نوع گزارش: طرح/ لایحه □، راهبردی □، نظارتی ■

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدل سازی)

مدیر مطالعه: محمدرضا عبداللهی

تهیه و تدوین کنندگان: عالیه ناظمی، علیرضا آذربایجانی

ناظر علمی: سیدمهدی بنی‌طبا

اظهار نظر کننده: ابوالحسن والی‌زاده

ویراستار ادبی: —

صفحه آرا: منیره حاجی محمدی

واژه‌های کلیدی:

۱. شاخص صنعت
۲. شاخص تولید
۳. شاخص فروش
۴. شاخص قیمت

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۳/۰۷/۰۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۷/۱۷

به نام خدا

فهرست مطالب

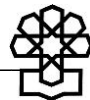
۱	چکیده
۱	خلاصه مدیریتی
۲	۱. مقدمه
۴	۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی
۵	۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی
۸	۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات
۹	۳-۲. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو
۱۰	۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه
۱۱	۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر
۱۳	۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو
۱۴	۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی
۱۵	۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی
۱۶	۶. جمع‌بندی
۱۸	پیوست
۲۱	منابع و مآخذ

فهرست جداول

۵	جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی شهر یورماه سال ۱۴۰۳
۱۸	جدول ۱ پیوست. آمار مربوط به رشد تولید کل رشته‌فعالیت‌ها
۱۹	جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته‌فعالیت‌ها
۲۰	جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی شهر یورماه سال ۱۴۰۳

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱. نمودار شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی..... ۴
- شکل ۲. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی..... ۴
- شکل ۳. نمودار رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل..... ۴
- شکل ۴. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در شهریورماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۶
- شکل ۵. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در شهریورماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل..... ۶
- شکل ۶. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در شهریورماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۷
- شکل ۷. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در شهریورماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل..... ۸
- شکل ۸. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات..... ۹
- شکل ۹. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات..... ۹
- شکل ۱۰. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل..... ۹
- شکل ۱۱. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۹
- شکل ۱۲. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو)..... ۱۰
- شکل ۱۳. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو)..... ۱۰
- شکل ۱۴. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه قبل..... ۱۰
- شکل ۱۵. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۰
- شکل ۱۶. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه..... ۱۱
- شکل ۱۷. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه..... ۱۱
- شکل ۱۸. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل..... ۱۱
- شکل ۱۹. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۱
- شکل ۲۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر..... ۱۲
- شکل ۲۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر..... ۱۲
- شکل ۲۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه قبل..... ۱۲
- شکل ۲۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۲
- شکل ۲۴. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو..... ۱۳
- شکل ۲۵. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو..... ۱۳
- شکل ۲۶. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل..... ۱۳
- شکل ۲۷. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۳
- شکل ۲۸. نمودار درصد تغییر شاخص قیمت صنعت..... ۱۴
- شکل ۲۹. نمودار شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - شهریورماه سال ۱۴۰۳..... ۱۵
- شکل ۳۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی..... ۱۶
- شکل ۳۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی..... ۱۶
- شکل ۳۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل..... ۱۶
- شکل ۳۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۶

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در شهریورماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

چکیده

در شهریورماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکتهای صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۳/۳ درصدی و شاخص فروش افزایش ۰/۸ درصدی را تجربه کرده‌اند، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید افزایش ۶/۱ درصدی و شاخص فروش کاهش ۱/۹ درصدی داشته‌اند.

در شهریورماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۷/۴ و ۱۵/۶ درصدی داشته است، در مقابل نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش افزایش ۱۴/۸ و ۱/۴ درصدی داشته‌اند. همچنین، شاخص تولید رشته‌فعالیت شیمیایی بجز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۴/۱ درصدی و شاخص فروش افزایش ۱۴/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش کاهش ۰/۲ و ۲/۵ درصدی داشته است.

در شهریورماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۰/۵ درصدی داشته و رشد نقطه‌به‌نقطه با کاهش ۱/۸ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۲/۲ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی در شهریورماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل بدون تغییر بوده و میزان ۲۴/۶ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

خلاصه مدیریتی

بیان / شرح مسئله

تحلیل روند رشد بخش صنعت از جنبه‌های مختلف، عاملی کلیدی در تحلیل‌های خرد و کلان اقتصادی و یکی از ارکان تصمیم‌گیری در حوزه اقتصاد است. شاخص تولید بخش صنعت به‌دلیل تأثیر نوسانات سطح فعالیت صنعت بر بخش‌های دیگر اقتصاد، به‌عنوان یک شاخص مهم اقتصادی کوتاه‌مدت مورد استفاده قرار می‌گیرد. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به‌صورت ماهیانه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکتهای بورسی را محاسبه می‌کند. اهمیت این شاخص به‌روز، برای اقتصاد ایران که تحولات زیادی دارد؛ بیشتر خواهد بود. زیرا بازخورد شوک‌های وارده به اقتصاد ایران و واکنش‌های سیاستگذاران باید در تواتر کمتر از فصل مورد رصد قرار گیرد؛ این درحالی است که آمار رسمی بخش حقیقی به‌صورت فصلی و با تأخیر ارائه می‌شود.

نقطه نظرات / یافته‌های کلیدی

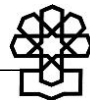
طی شهر یورماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۳/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۶/۱ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بورسی ۵ رشته فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۱۰ رشته فعالیت کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند. رشته فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» و «کک و پالایش» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته فعالیت‌های «دارو»، «کاشی و سرامیک» و «لاستیک و پلاستیک» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین طی شهر یورماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل، رشته فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «سیمان» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «دارو» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند.

همچنین، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۲/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۱۶/۷ درصدی مواجه شده است.

گفتنی است؛ طی شهر یورماه سال ۱۴۰۳، شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۰/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۱/۹ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۶ رشته فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۹ رشته فعالیت کاهش در شاخص فروش داشته‌اند. رشته فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «شیمیایی بجز دارو» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «دارو» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند. همچنین در این ماه نسبت به ماه قبل، رشته فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» و «سیمان» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته فعالیت‌های «دارو»، «لاستیک و پلاستیک» و «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته است.

بر این اساس، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۰/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۱۹/۷ درصدی مواجه شده است.

در شهر یورماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۰/۵ درصدی داشته و رشد نقطه به نقطه با کاهش ۱/۸ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۲/۲ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی در شهر یورماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل بدون تغییر بوده و میزان ۲۴/۶ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بورسی با استفاده از داده‌های ماهیانه شرکت‌های صنعتی بورسی پذیرفته شده در بورس^۱ محاسبه می‌شود. در تهیه این شاخص‌ها از اطلاعات ماهیانه ۳۲۵ شرکت بورسی استفاده می‌شود و علاوه بر اندازه‌گیری تغییرات میزان تولید، فروش و قیمت در بخش صنعت، در محاسبات ملی نیز نقش مهمی ایفا و برآوردی از تغییرات ماهیانه ارزش افزوده ایجاد شده را در صنایع مختلف و به دنبال آن در کل اقتصاد منعکس می‌کنند. بر این اساس، شاخص تولید صنعت بانک مرکزی و مرکز آمار ایران با تواتر فصلی و همچنین شاخص قیمت فصلی مرکز آمار و شاخص قیمت ماهیانه بانک مرکزی منتشر می‌شود، اما الزامی به انتشار شاخص فروش صنعت ندارند. از طرفی، این آمار چندین ضعف اساسی دارد که مهم‌ترین آن وقفه سه‌ماهه در انتشار داده‌ها و بعضاً متوقف شدن انتشار آنها و نداشتن تواتر ماهیانه است.

شاخص‌های ماهیانه تولید، فروش و قیمت استخراج شده از اطلاعات عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تا حد زیادی می‌توانند با دقت مناسب و به صورت به‌هنگام تحولات بخش صنعت و معدن کشور را توضیح دهند و با توجه به بررسی‌های انجام شده و تطبیق دادن این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران که به صورت فصلی منتشر می‌شود، مشخص شده، این شاخص به‌خوبی می‌تواند در وقفه انتشار این شاخص‌های رسمی، شاخص جایگزین مناسبی برای آن باشد. [۱] در این مطالعه تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در شهریورماه سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفته است.

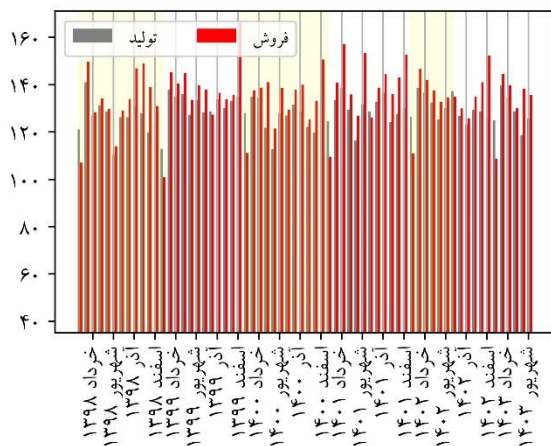
۱. شرکت‌های بورسی شامل تمام شرکت‌های تولیدی صنعتی و معدنی بورس و فرابورس می‌شود که گزارش‌های فعالیت ماهیانه خود را در سایت کدال منتشر می‌کنند.

۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی

در شهریورماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۳/۳ درصدی و شاخص فروش افزایش ۰/۸ درصدی را تجربه کرده‌اند، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید افزایش ۶/۱ درصدی و شاخص فروش کاهش ۱/۹ درصدی داشته‌اند.

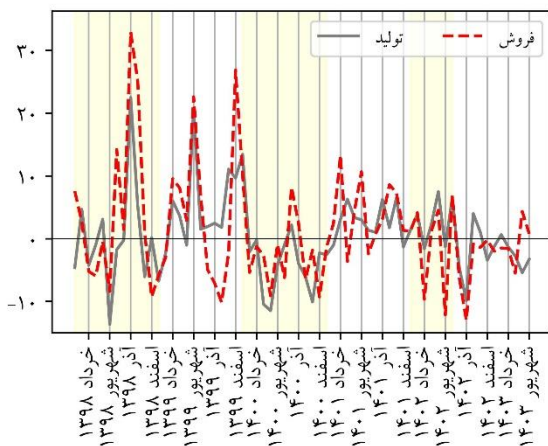
شکل ۱. نمودار شاخص‌های تولید و فروش

فعالیت‌های صنعتی (۱۴۰۰=۱۰۰)

شکل ۲. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و

فروش فعالیت‌های صنعتی (درصد)

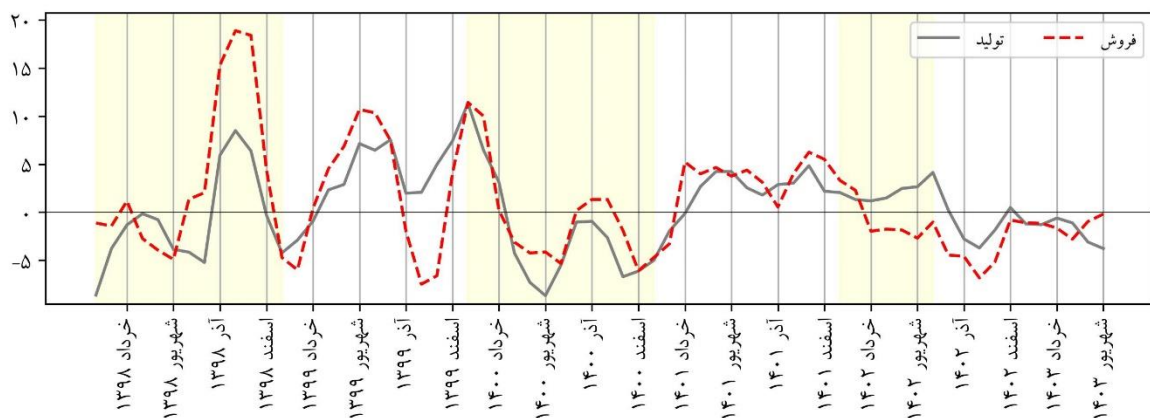

مأخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

طی سه‌ماهه منتهی به شهریورماه سال ۱۴۰۳، رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص تولید کاهش ۳/۸ درصدی و شاخص فروش آن کاهش ۰/۲ درصدی را نشان می‌دهند.

شکل ۳. نمودار رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش

فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بوری در شهر یورماه سال ۱۴۰۳

شاخص فروش			شاخص تولید			رشد شاخص تولید و فروش	
رشد شش‌ماهه نسبت به شش‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد شش‌ماهه نسبت به شش‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشته فعالیت‌های منتخب ^۱	صنعت
-۰/۹	۰/۸	-۱/۹	-۲/۲	-۳/۳	۶/۱		
۲/۰	۱۴/۱	-۲/۵	-۲/۵	-۴/۱	-۰/۲	فلزات پایه	صنعت
-۴/۳	-۹/۴	۰/۰	-۱/۷	۰/۵	۲۰/۶	خودرو و قطعات	صنعت
-۱۲/۲	-۱۵/۶	۱/۴	-۱۲/۳	-۷/۴	۱۴/۸	معدن	معدن
-۱۵/۵	-۰/۸	۱۹/۷	-۳/۰	۲/۱	۱۶/۷		

مأخذ: همان.

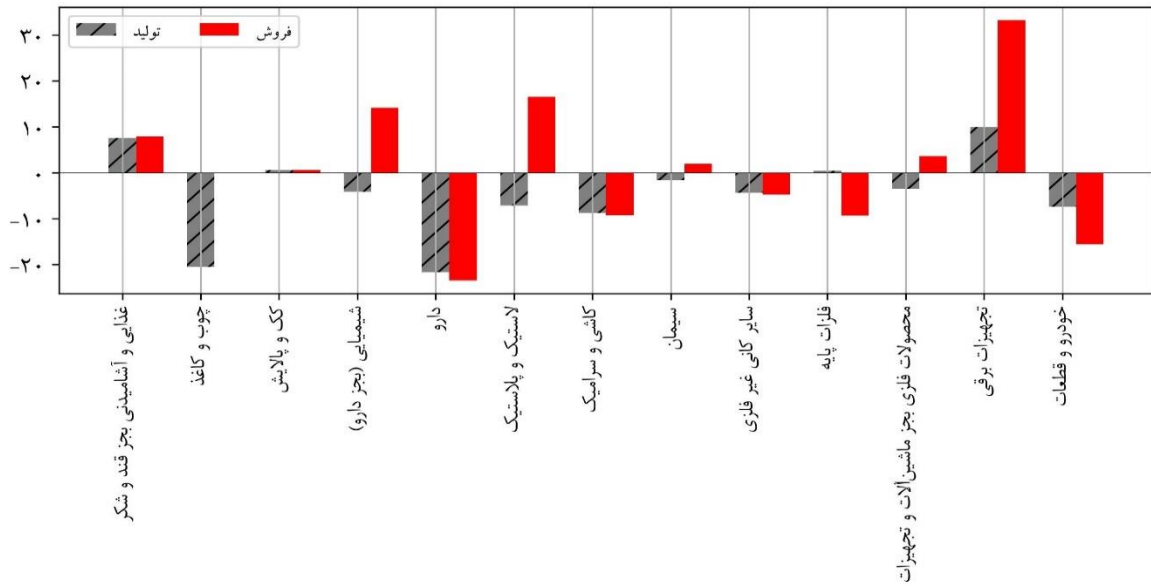
۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته فعالیت‌های صنعتی بوری

شهر یورماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بوری، ۵ رشته فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۱۰ رشته فعالیت کاهش در شاخص تولید داشته است. رشته فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» و «کک و پالایش» بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته فعالیت‌های «دارو»، «چوب و کاغذ» و «کاشی و سرامیک» بیشترین کاهش در شاخص تولید داشته‌اند.

همچنین در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بوری، ۶ رشته فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۹ رشته فعالیت کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده‌اند. رشته فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «شیمیایی به‌جز دارو» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته فعالیت‌های «دارو»، «خودرو و قطعات» و «فلزات پایه» کاهش را در شاخص فروش تجربه کرده‌اند.

۱. اطلاعات سایر رشته فعالیت‌ها در بخش پیوست آمده است.

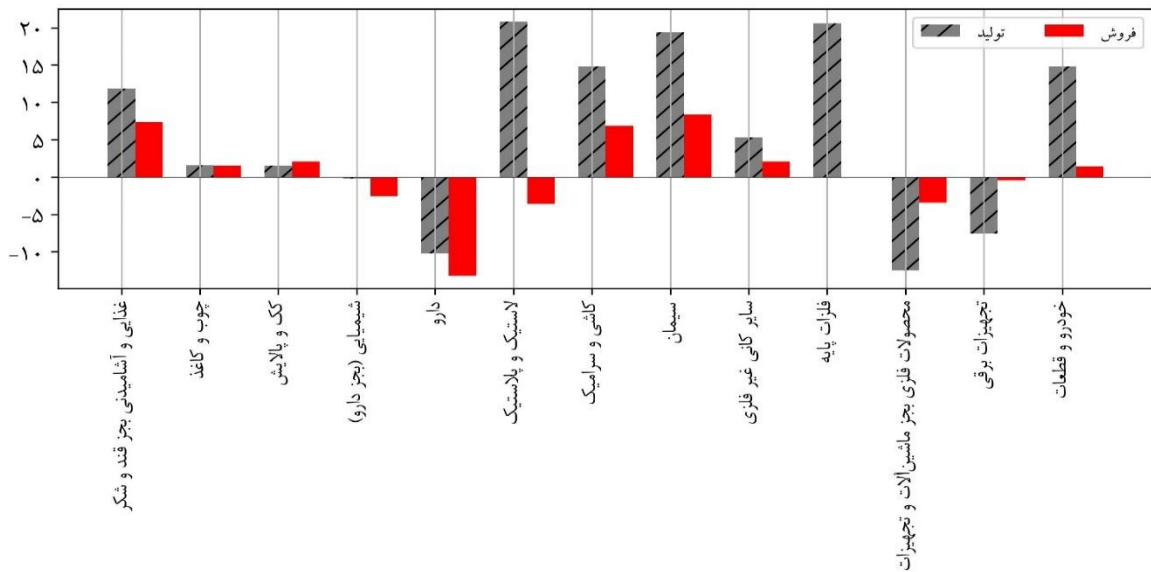
شکل ۴. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در شهر یورماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

طی شهر یورماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل [۲]، رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «فلزات پایه» و «سیمان» بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «دارو» و «تجهیزات برقی» بیشترین کاهش را در شاخص تولید ثبت کرده‌اند. همچنین، رشته‌فعالیت‌های «سیمان»، «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» و «کاشی و سرامیک» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «دارو»، «لاستیک و پلاستیک» و «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین کاهش در شاخص فروش را ثبت کرده‌اند.

شکل ۵. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در شهر یورماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)

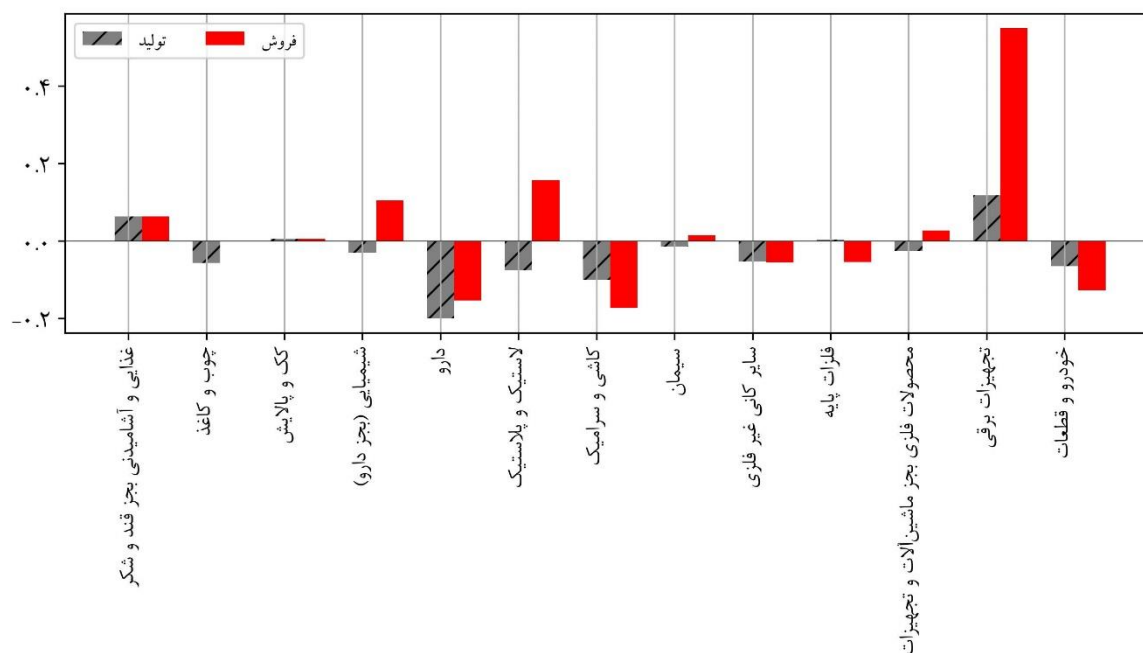
مأخذ: همان.

طی شهریورماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» و «کک و پالایش» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «دارو»، «کاشی و سرامیک» و «لاستیک و پلاستیک» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین، رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «شیمیایی بجز دارو» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «دارو» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند. طی شهریورماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «سیمان» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «دارو» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند، همچنین رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» و «سیمان» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «دارو»، «لاستیک و پلاستیک» و «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته است.

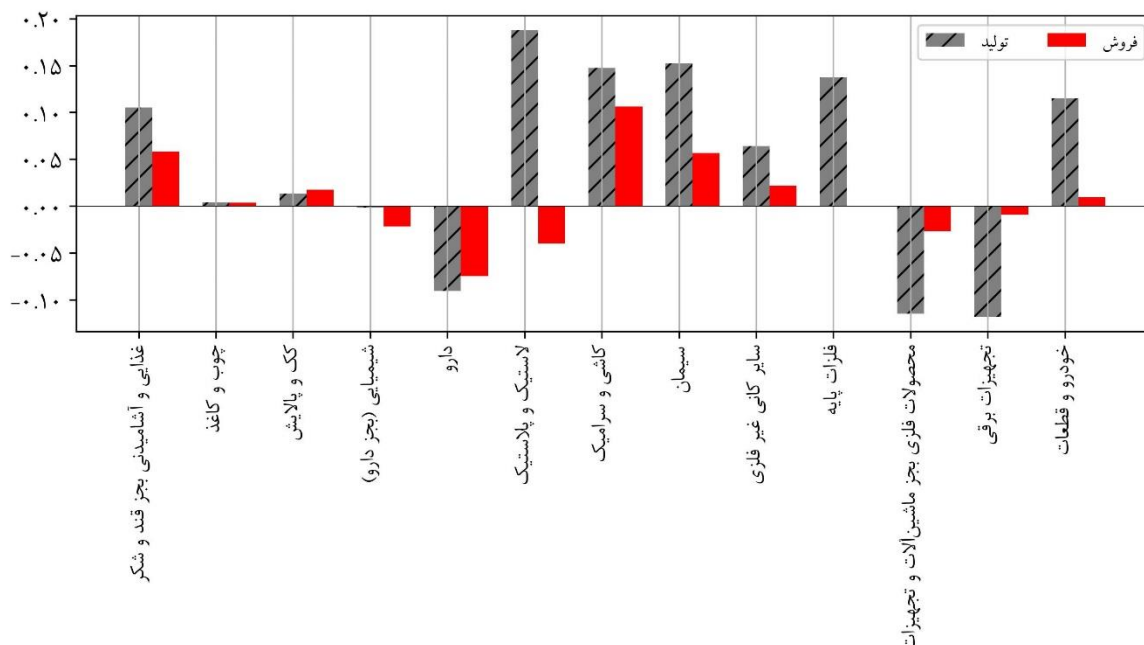
شکل ۶. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت

در شهریورماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

شکل ۷. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در شهریورماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

در ادامه به بررسی رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی (به جز دارو)» و «فلزات پایه» به دلیل ضریب اهمیت بالای این رشته‌فعالیت‌ها در محاسبه شاخص و همچنین رشته‌فعالیت‌های «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» و «دارو» پرداخته شده است.

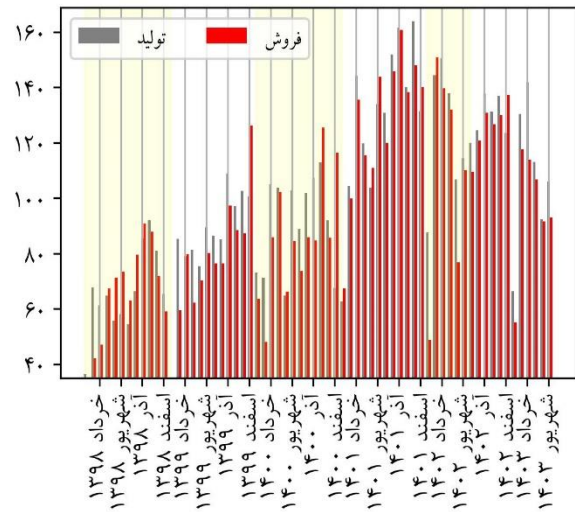
۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات

در شهریورماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت خودرو و قطعات بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۷/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۴/۸ درصدی داشته‌است، در مقابل شاخص فروش این رشته فعالیت نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۵/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱/۴ درصدی داشته است.

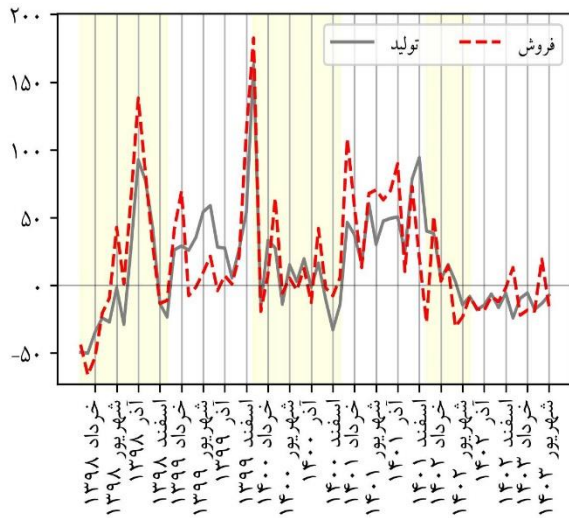
همان‌طور که در شکل ۱۰ نشان داده شده، نسبت به ماه قبل تنها شاخص فروش زیربخش «خودرو سواری» کاهش یافته‌است، همچنین مطابق شکل ۱۱، نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها کاهش یافته است.

شکل ۸. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۴۰۰=۱۰۰)

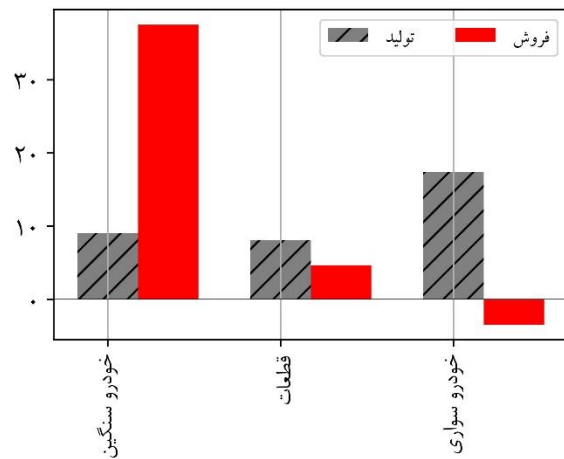

شکل ۹. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (درصد)

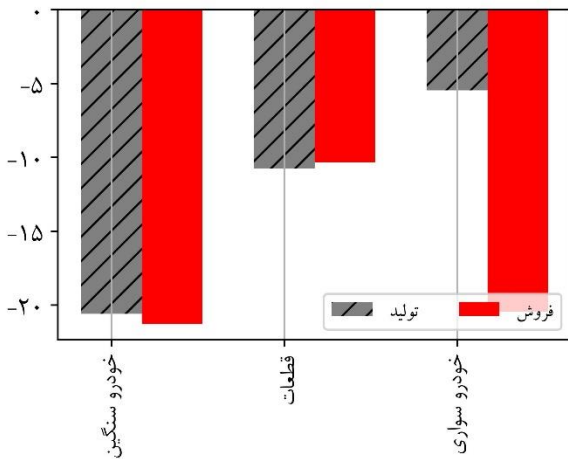

مأخذ: همان.

شکل ۱۰. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل

شکل ۱۱. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال

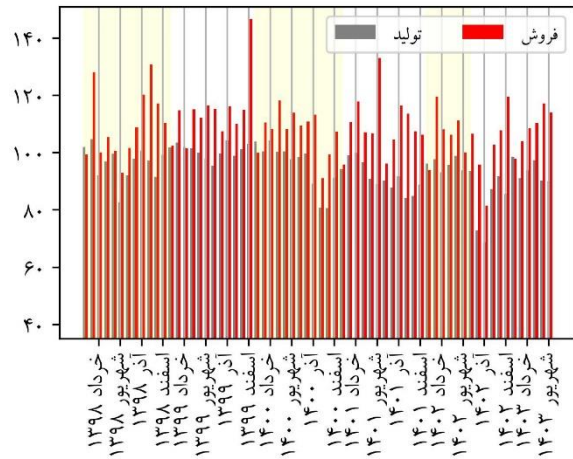
مأخذ: همان.

۲-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو

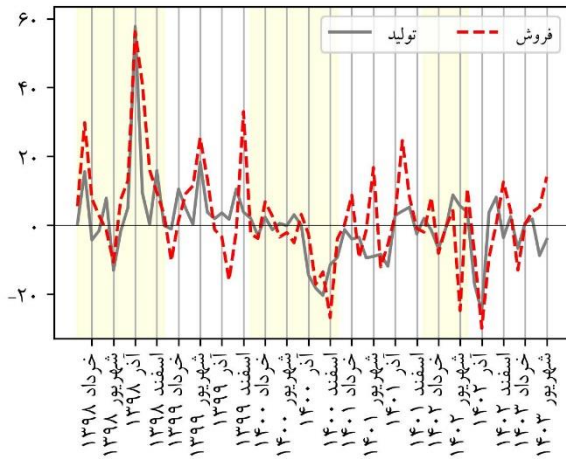
در شهریورماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو، بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۴/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ناچیز ۰/۲ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱۴/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۲/۵ درصدی داشته است.

مطابق شکل ۱۴، نسبت به ماه قبل شاخص فروش زیربخش‌های «پلاستیک و لاستیک مصنوعی» و «سایر» منجر به کاهش شاخص فروش شده است. همچنین، نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید تمام زیربخش‌ها به جز زیربخش «سایر» کاهش یافته، در مقابل شاخص فروش تمام زیربخش‌ها به جز «متانول» رشد مثبتی داشته است.

شکل ۱۲. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (۱۴۰۰=۱۰۰)

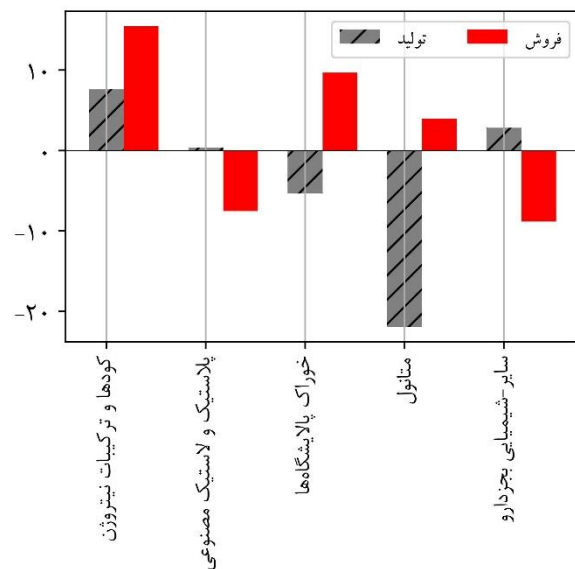

شکل ۱۳. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (درصد)

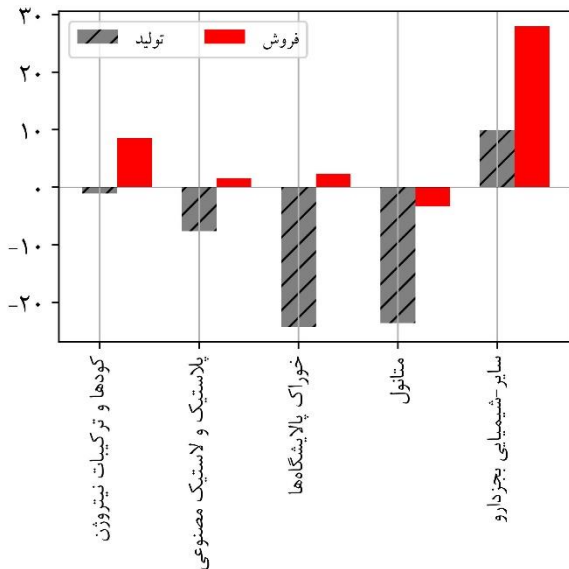
مأخذ: همان.

شکل ۱۴. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه قبل

مأخذ: همان.

شکل ۱۵. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه مشابه

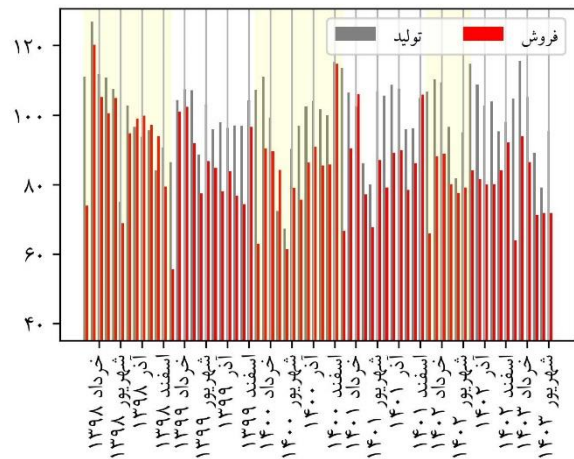
۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه

در شهریورماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید رشته‌فعالیت فلزات پایه بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ناچیز ۰/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۲۰/۶ درصدی داشته است. همچنین شاخص

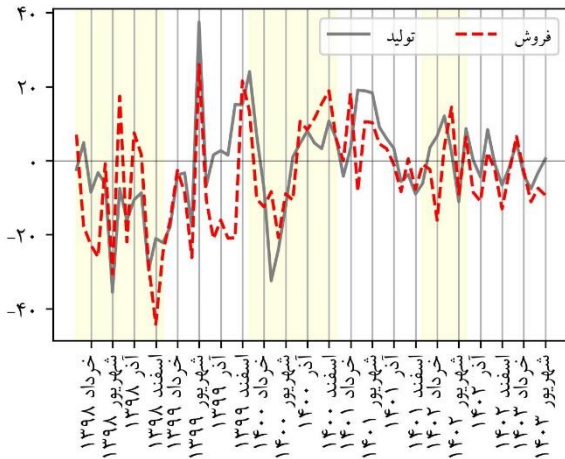

فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۹/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل بدون تغییر بوده است. مطابق شکل ۱۸، نسبت به ماه قبل شاخص تولید تمام زیربخش‌ها افزایش یافته است. در مقابل نسبت به ماه مشابه سال قبل، کاهش شاخص فروش زیربخش‌های «شمس» و «سایر» منجر به کاهش شاخص فروش شده است.

شکل ۱۶. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات
پایه (۱۴۰۰=۱۰۰)

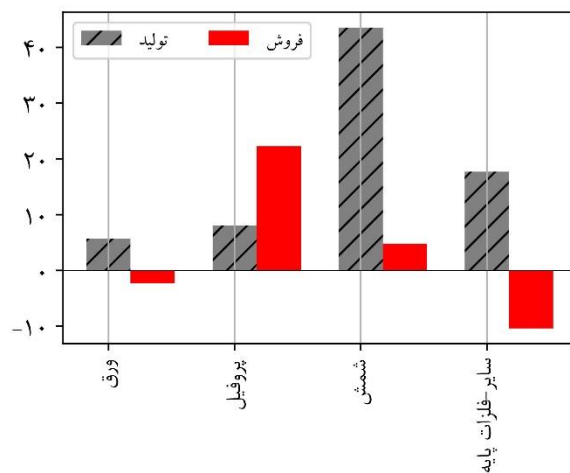

شکل ۱۷. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (درصد)

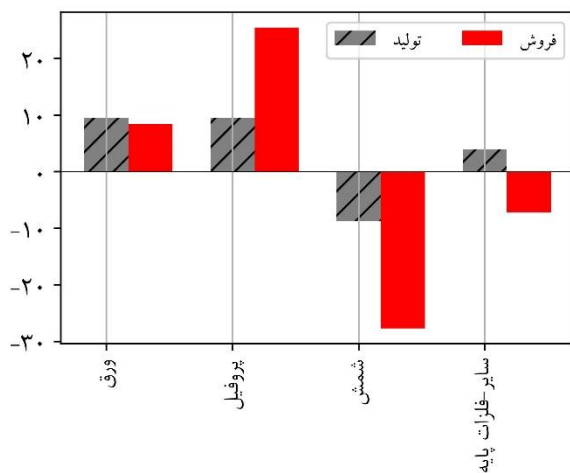

مأخذ: همان.

شکل ۱۸. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل (درصد)

شکل ۱۹. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل

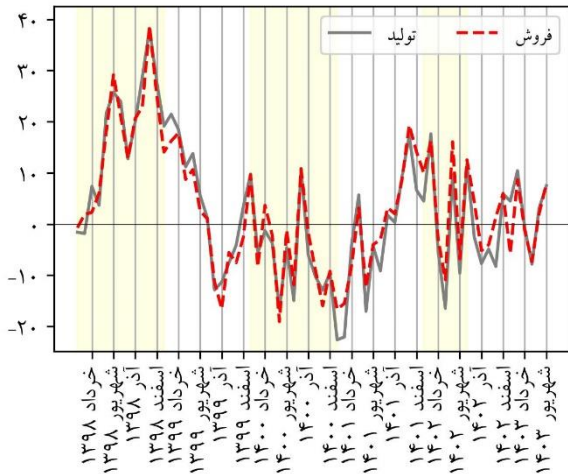
مأخذ: همان.

۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر

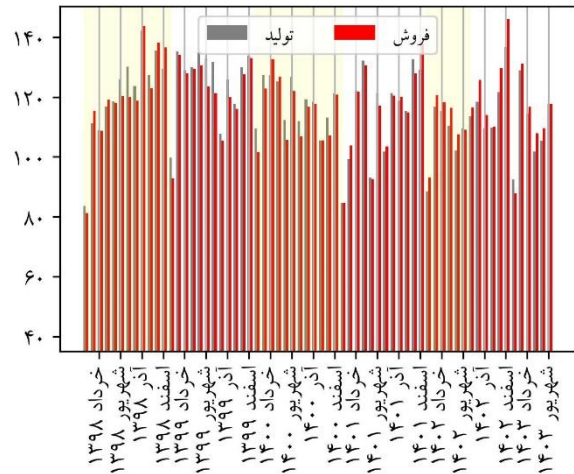
در شهریورماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۷/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۱/۸ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۷/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۷/۳ درصدی داشته است.

مطابق شکل ۲۲، نسبت به ماه قبل تنها شاخص تولید و فروش زیربخش «لبنیات» کاهش یافته، همچنین مطابق شکل ۲۳، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش شاخص تولید و فروش زیربخش «روغنی‌ها» منجر به افزایش شاخص تولید و فروش شده است.

شکل ۲۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر (درصد)

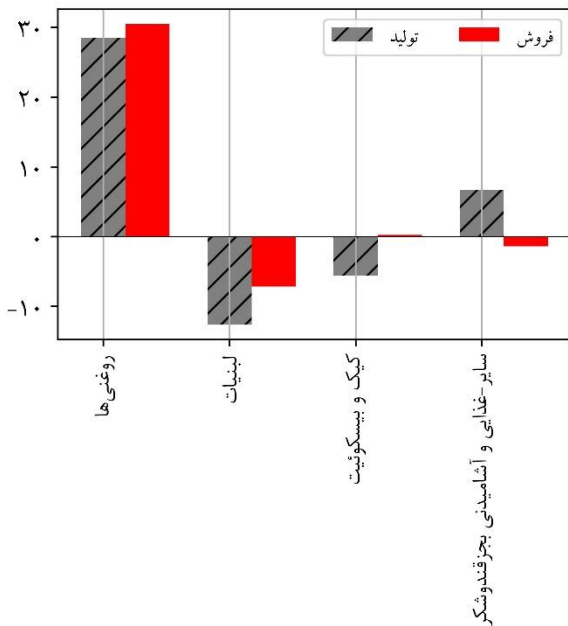

شکل ۲۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر (۱۴۰۰=۱۰۰)

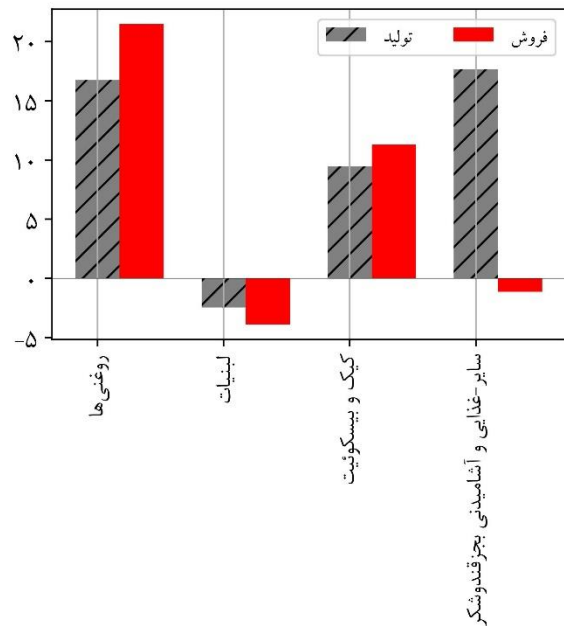

مأخذ: همان.

شکل ۲۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل

شکل ۲۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

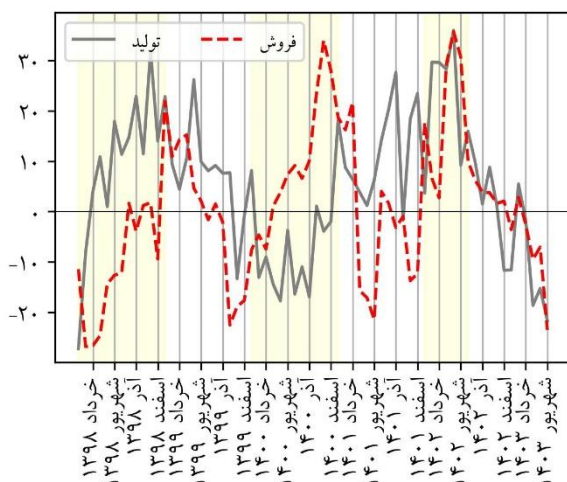

۵-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو

در شهریورماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش کاهش ۲۱/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۱۰/۲ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۲۳/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۱۳/۲ درصدی داشته است. طبق شکل ۲۶، نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها کاهش یافته است. همچنین مطابق شکل ۲۷، نسبت به ماه مشابه سال قبل نیز شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها کاهش یافته است.

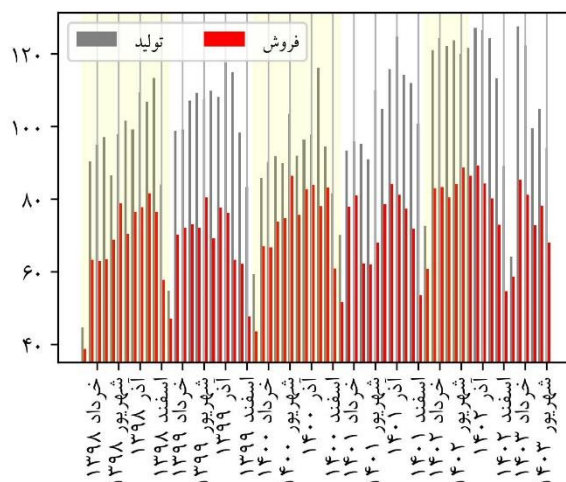
شکل ۲۵. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید

و فروش بخش دارو (درصد)

شکل ۲۴. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش

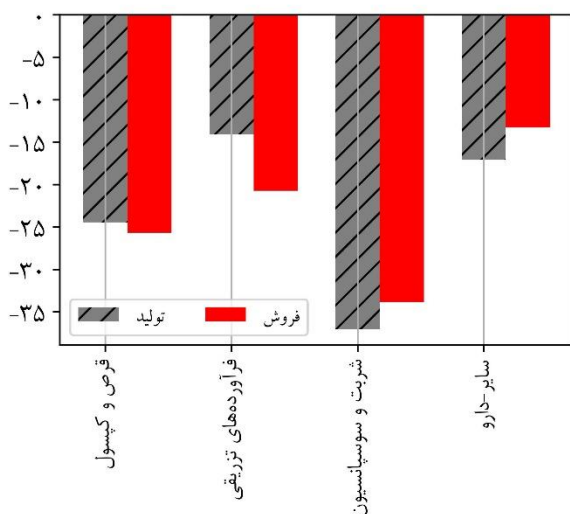
دارو (۱۴۰۰=۱۰۰)

مأخذ: همان.

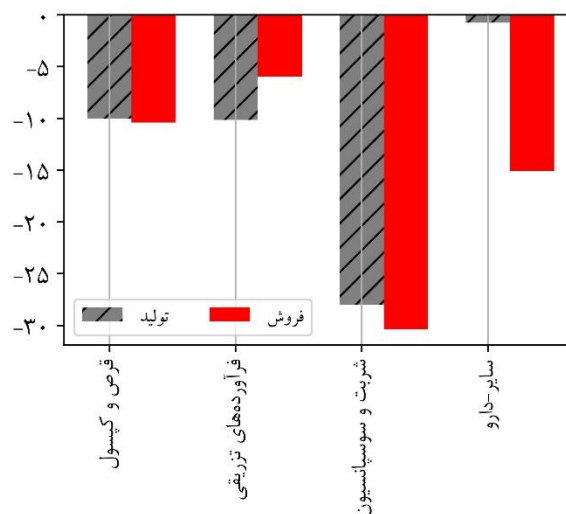
شکل ۲۷. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های

دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۲۶. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های

دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

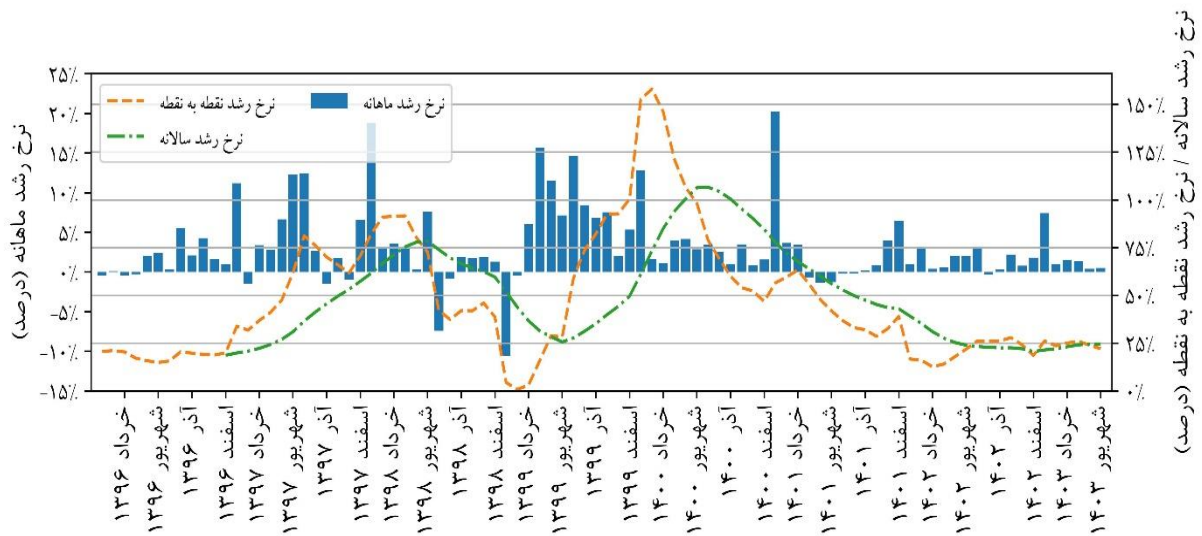

مأخذ: همان.

۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی

در شهریورماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه^۱ قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۵٪ درصدی داشته، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه^۲ با کاهش ۸٪ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۲٪ درصد رسیده است. گفتنی است؛ میانگین^۳ سالیانه شاخص قیمت نیز در شهریورماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل بدون تغییر بوده و میزان ۶٪ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

شکل ۲۸. نمودار درصد تغییر شاخص قیمت صنعت (۱۴۰۰=۱۰۰)

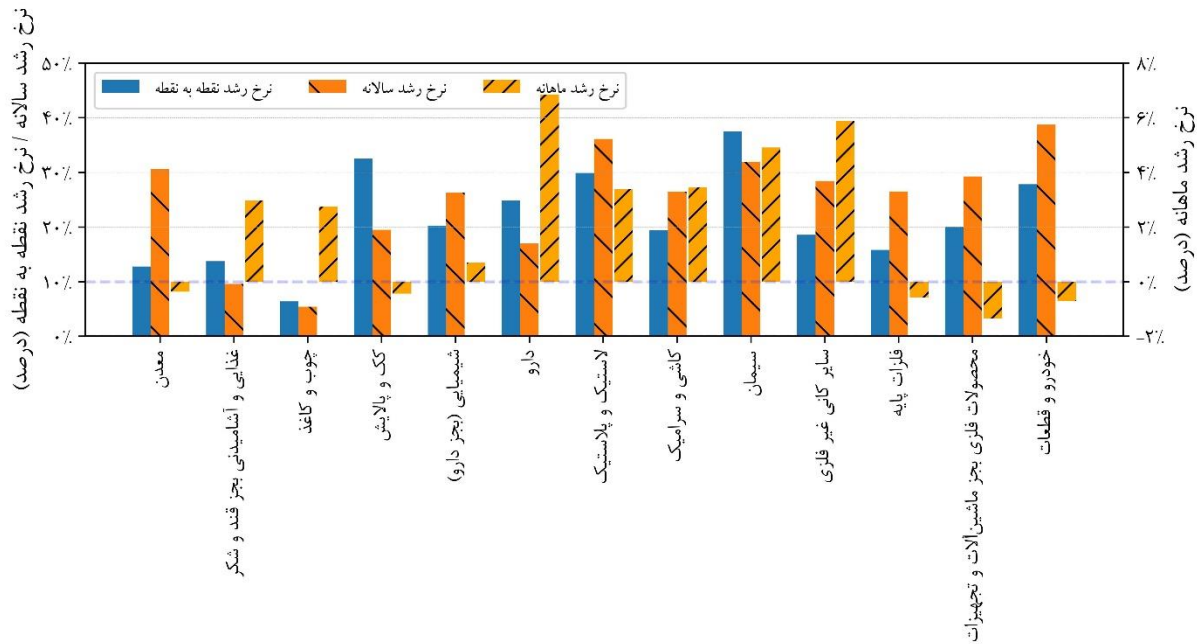

مأخذ: همان.

بررسی شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی نشان می‌دهد؛ در شهریورماه سال ۱۴۰۳، رشته‌فعالیت‌های «دارو» و «سایر کانی غیرفلزی» بالاترین نرخ رشد ماهیانه و رشته‌فعالیت‌های «سیمان» و «کک و پالایش» بالاترین نرخ رشد نقطه‌به‌نقطه را تجربه کرده‌اند.

۱. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه قبل.
 ۲. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه مشابه سال قبل.
 ۳. درصد تغییر میانگین شاخص قیمت صنعت در دوازده ماه منتهی به ماه مورد نظر نسبت به دوره مشابه سال قبل.

شکل ۲۹. نمودار شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - شهریورماه سال ۱۴۰۳

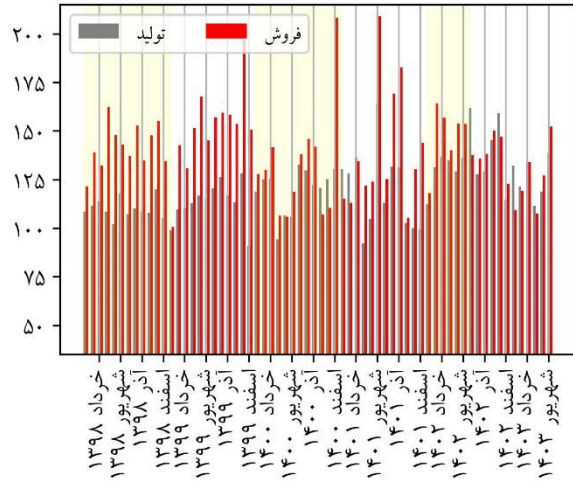
مأخذ: همان.

۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی

در شهریورماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۲/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۱۶/۷ درصدی مواجه شده و همچنین، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۰/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۱۹/۷ درصدی مواجه شده است.

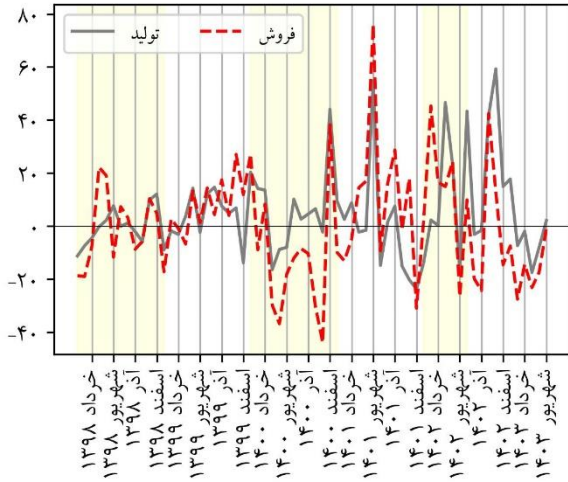
مطابق شکل ۳۲، نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها به جز شاخص فروش «کنسانتره» افزایش یافته است. از طرفی مطابق شکل ۳۳، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش شاخص تولید زیربخش‌های «گندله» و «کنسانتره» منجر به افزایش شاخص تولید و کاهش شاخص فروش زیربخش‌های «کنسانتره» و «سایر» باعث کاهش شاخص فروش شده است.

شکل ۳۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (۱۴۰۰=۱۰۰)

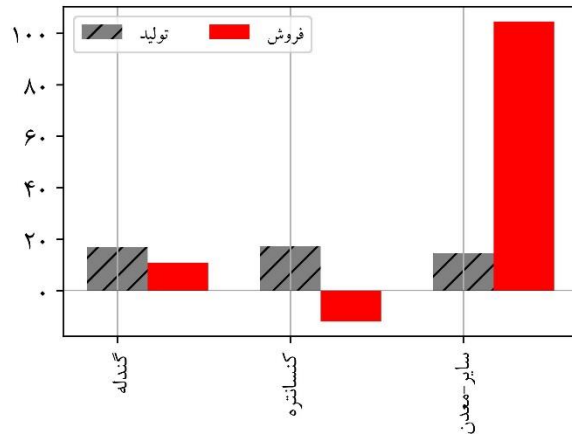

مأخذ: همان.

شکل ۳۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (درصد)

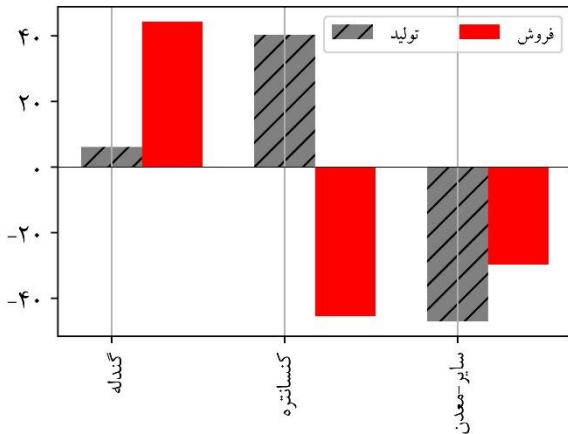

شکل ۳۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل (درصد)

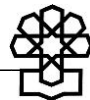
مأخذ: همان.

شکل ۳۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

۶. جمع‌بندی

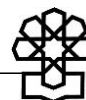
شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بورسی از اطلاعات ماهیانه ۳۲۵ شرکت بورسی استخراج می‌شود و با توجه به اینکه این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار هم حرکتی مناسب دارد، با دقت زیادی می‌تواند تحولات بخش صنعت و معدن کشور را به‌صورت ماهیانه رصد کند. در این گزارش تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در شهریورماه سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفته است.

برآورد این گزارش نشان می‌دهد، طی شهریورماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۳/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۶/۱ درصدی مواجه شده و همچنین شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۰/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۱/۹ درصدی مواجه شده است. گفتنی است؛ شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل ۲۲/۲ درصد افزایش و نسبت به ماه قبل ۰/۵ درصد افزایش یافته است.

جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بوردی در شهریورماه سال ۱۴۰۳

شاخص فروش			شاخص تولید			
رشد شش‌ماهه نسبت به شش‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد شش‌ماهه نسبت به شش‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
-۱۵/۵	-۰/۸	۱۹/۷	-۳/۰	۲/۱	۱۶/۷	معدن
-۰/۹	۰/۸	-۱/۹	-۲/۲	-۳/۳	۶/۱	صنعت
۰/۹	۷/۹	۷/۳	۲/۸	۷/۵	۱۱/۸	مواد غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر
۳/۱	۳۱/۵	-۱/۹	-۵/۳	۱۱/۰	-۶/۶	منسوجات
-۲۱/۳	۰/۰	۱/۶	-۲۴/۰	-۲۰/۵	۱/۶	چوب و کاغذ
۲/۴	۰/۶	۲/۱	۳/۰	۰/۶	۱/۵	کک و پالایش
۲/۰	۱۴/۱	-۲/۵	-۲/۵	-۴/۱	-۰/۲	شیمیایی (به‌جز دارو)
-۷/۶	-۲۳/۴	-۱۳/۲	-۱۰/۴	-۲۱/۶	-۱۰/۲	دارو
۴/۹	۱۶/۵	-۳/۶	۷/۰	-۷/۱	۲۰/۸	لاستیک و پلاستیک
-۶/۰	-۹/۱	۷/۰	-۵/۴	-۹/۱	۱۴/۳	کاشی و سرامیک
-۱/۸	۲/۰	۸/۳	-۶/۰	-۱/۶	۱۹/۳	سیمان
-۴/۶	-۴/۷	۲/۱	۵/۰	-۴/۴	۵/۳	سایر کانی غیرفلزی
-۴/۳	-۹/۴	۰/۰	-۱/۷	۰/۵	۲۰/۶	فلزات پایه
-۹/۸	۳/۶	-۳/۵	-۷/۳	-۳/۵	-۱۲/۵	محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات
۳۰/۸	۳۳/۲	-۰/۴	۲۱/۰	۹/۹	-۷/۶	تجهیزات برقی
-۷/۷	-۳۷/۸	-۲۲/۹	-۳/۵	-۰/۳	۴/۴	ماشین‌آلات و تجهیزات
-۱۲/۲	-۱۵/۶	۱/۴	-۱۲/۳	-۷/۴	۱۴/۸	خودرو و قطعات

منابع و مأخذ

۱. گزارش طرح شامخ مدیران خرید شهریور ماه ۱۴۰۳، " اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران <https://otaghiranonline.ir/tag/11491/0>
۲. ناظمی، عالییه؛ آذربایجانی، علیرضا، "معرفی و نحوه محاسبه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس،" مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۸۰۰۱.
۳. ناظمی، عالییه؛ آذربایجانی، علیرضا، "پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران، بخش صنعت و معدن در مردادماه ۱۴۰۳،" مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۲۰۰۴۴.
۴. www.codal.ir

گزیده سیاستی

برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد؛ در شهریورماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی کاهش ۳/۳ درصدی و شاخص فروش افزایش ۰/۸ درصدی را تجربه کرده‌اند.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir